

BEHAR

ČASOPIS ZA KULTURU I DRUŠTVENA PITANJA

- Kolumne
- Književni podlistak
- Intervju
- Historijska čitanka
- Islam
- Likovno okno
- Vijesti

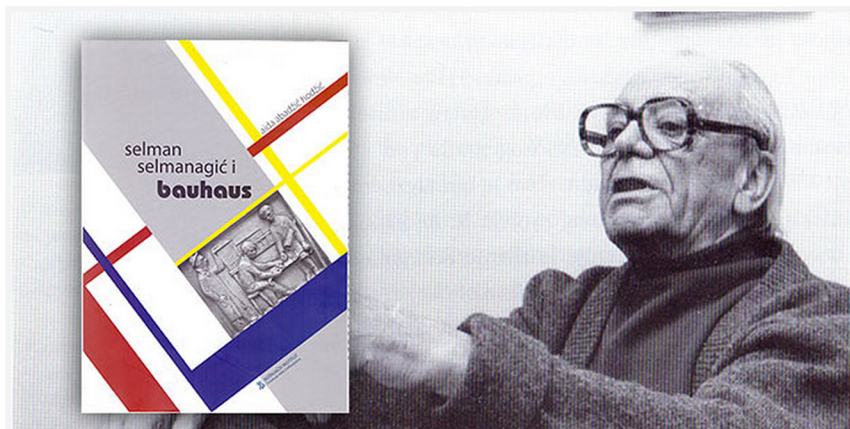
NAJNOVIJE: Hikmet Karčić : Muslimansko-jevrejska konferencija: Korak ka

Ivan Štraus, Karin Šerman, Sulejman Bosto

Prikazi i kritike - 0

„Selman Selmanagić i Bauhaus“ - iznimno vrijedno i značajno djelo za BiH

Podijeli [Tweet](#) 0 [Like](#) [Share](#) 88 [+1](#) 0 [Pin it](#) [Email](#) [Print](#)

Aida Abadžić Hodžić, Selman Selmanagić i Bauhaus, Bošnjački institut Fondacija Adila Zulfikarpašića, Sarajevo, 2014., str 325.

Životni i stvaralački put Selmana Selmanagića jedinstvena je, snažna i do sada nedovoljno istražena priča o arhitektu, urbanistu, dizajneru i visokoškolskom profesoru iz Bosne i Hercegovine čije ime i djelo danas čini integralni dio evropske historije moderne arhitekture i dizajna. S. Selmanagić jedini je arhitekt s područja nekadašnje Kraljevine Jugoslavije koji je u cijelosti završio studij i diplomirao arhitekturu na školi Bauhaus, a time i jedino ime iz Bosne i Hercegovine koje se, u prvoj polovici 20. st., izravno veže uz evropsku umjetničku avangardu. Mies van der Rohe, Josef Albers, Wassily Kandinsky, Paul Klee, Hannes Meyer, Ludwig Hilberseimer – samo su neka od imena Selmanagićevih slavnih profesora tokom školovanja u periodu 1929-1932. u Dessau, u najznačajnijoj umjetničkoj školi evropske avangarde. (...)

Aida Abadžić Hodžić, ulomak iz predgovora knjizi

Pretraži

Prikazi i kritike

- > Spiralno uspinjanje na planinu spoznaje
- > Diwan je postao jedan od najznačajnijih bošnjačkih časopisa
- > Poetizirane zanoktice života
- > Niti i biti - Sudbonosna tkanja
- > Davo koji u kostimu anđela čeka hadži rodu
- > Simbioza liberalizma i nacionalizma
- > Životna neukroćenost, aroma i žuboriti glasovi Mostara
- > Semantičke niti „Paučine“
- > „Autonomna pokrajina Zapadna Bosna“ kao velikosrpski projekat
- > Smion roman o tajni Bosanskog štaba

ZVEKIROM PO ČELU

„Sporadična medijska zainteresiranost za nacionalne manjine“

ZOON POLITIKON

„Izborni model i politička kriza“

CENTAR ZA URGENTNU MEDICINU

„Svi na jednog, Bakir za sve“

O knjizi su rekli:

Akademik Ivan Štraus

Zahvaljujući sretnim okolnostima da se Aida Abadžić Hodžić odlučila upustiti u odgovoran, obiman i kompleksan, ali za historiju savremene bosanskohercegovačke umjetnosti i arhitekture dragocjeni istraživački poduhvat – da tražeći autentične odgovore na brojna pitanja, od toga tko je Selman Selmanagić, da li je on bio samo stolar iz Srebrenice, kako sam to ja u svom neznanju, apsolutno dobronamjerno, naglasio u naslovu svoga nekadašnjeg teksta u novinama, otkuda se on sa 24 godine iz Srebrenice našao u središtu Bauhauusa, u vrhunskoj kozmopolitskoj školi umjetničke avangarde tadašnje Evrope, kao učenik prominentnih velikana arhitekture i graditeljstva na početku 20. stoljeća, Miesa van der Rohea, Waltera Gropiusa, Wassilyja Kandinskog, Hannesa Meyera i drugih značajnih stvaralaca savremenog doba punog društvenih, političkih, ekonomskih pa i umjetničkih suprotnosti i napetosti – dobili smo značajno djelo Selman Selmanagić i Bauhaus. (...)

U monografiji Selman Selmanagić i Bauhaus imamo brojne odgovore na mnoga pitanja o značajnim globalnim društvenim zbivanjima nakon Drugog svjetskog rata, kada se politički svijet dijelio upravo preko Berlina na istočno i zapadno viđenje njegove budućnosti. (...) Kroz cijeli tekst monografije profesorica Abadžić Hodžić jednostavnim i razumljivim jezikom ispreplela je veoma burni privatni život Selmana Selmanagića, njegove dosljedne društvene, socijalne i političke stavove kao aktivnog pripadnika intelektualne ljevice u Njemačkoj sa mišljenjima i životnim djelovanjima velikana tadašnje arhitektonske avangarde, avangarde kakva se više nikada nije pojavila na graditeljskoj sceni, a, sasvim je sigurno, niti će se pojaviti u vremenu koje dolazi nakon globalne liberalizacije svega što život znači. Sistem vrijednosti i čovjek kao mjerilo stvari završili su sa Bauhausom. U arhitekturi nedvojbeno.

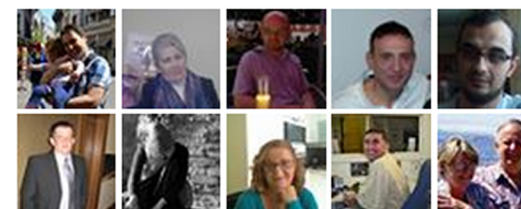

MULTIMONOLOG

"Razlozi društvene afirmiranosti muslimana Hrvatske"

5,895 people like BEHAR.

Facebook social plugin

Behar

Prof. dr. sc. Karin Šerman

Rad dr. sc. Aide Abadžić Hodžić sustavno prati život i djelo arhitekta Selmana Selmanagića od njegovih najranijih godina i djetinjstva u Srebrenici, u okrilju jedne plemenite drevne kulture, preko školovanja na Bauhausu i susreta s novom europskom sredinom i njezinim radikalnim avangardnim umjetničkim stremljenjima, preko stručno formativnih godina, studijskih putovanja i ranih profesionalnih iskustava i angažmana u zemljama intenzivno različitih društveno-kulturnih prilika (Turskoj, Palestini, zemljama Mediterana i Bliskog istoka), pa sve do povratka u predratnu Njemačku i prolaska kroz sve njezine kasnije povijesne turbulentne faze, kao i do, konačno, plodne i zapažene stručne i pedagoške karijere u Istočnoj Njemačkoj i Berlinu.

No, da bi se ovako raznorodan i bogat životni i stručni put mogao istinski razumjeti i informirano pratiti, u svim slojevima i nijansama različitih i krajnje specifičnih društvenih, političkih i kulturnih prilika, potrebno je sve te pojedine stvaralačke etape pomno kontekstualizirati i smjestiti u odgovarajući širi kulturološki okvir. Upravo to se ističe kao izuzetna vrijednost ovoga rada dr. sc. Abadžić Hodžić, koji strpljivo i precizno ocrtava sve različite okolnosti i kontekste u čijim se okvirima razvija Selmanagićeva plodna karijera i manifestira njegov stručni opus, što tada daje prave temelje za njegovu adekvatnu i utemeljenu integralnu valorizaciju. Također, tek iz rako iznijetih i detaljno razrađenih pojedinačnih segmenata može se, u konačnici, iščitati i ona Selmanagićeva postojana i uvjerenost stvaralačka ideja i misao, svojevrsna bauhausovska idejna konstanta, koja je, ovog arhitekta snažnoga duha, istaknutog osobnog integriteta i nevjerovatne životne energije sigurno i pouzdano vodila kroz sve turbulentne društveno-političke prilike te jamčila koherentnost njegova izraza i djelovanja. (...)

Djelo Selman Selmanagić i Bauhaus autorice dr. sc. Aide Abadžić Hodžić oslovljava kapitalno poglavlje bosanskohercegovačke i europske arhitektonske kulture i povijesti. Sukladno veličini i značaju zadatka, autorica provodi predano i krajnje detaljno istraživanje, koje obuhvaća pomna arhivska i terenska istraživanja, u različitim sredinama njegova djelovanja, kao i minuciozno čitanje njegovih radova i konzultiranja izuzetno širokog spektra relevantne literature, koja tek u kombinaciji može dati pouzdane uvide u tako različite kulturne problematike i uplive. Rad tako donosi niz novih saznanja, uvida, dokumenata i nalaza, koje obrađuje utemeljenim analizama i argumentiranim interpretacijama, kao i instruktivnim i informativnim komparacijama. Velika vrijednost ovog rada jest stoga u tome da on, osim pouzdanih i utemeljenih uvida u jedno impresivno djelo i upečatljivu biografiju, zapravo omogućuje učenje na više razina: kroz izlaganje o Selmanagiću, naime, knjiga ujedno nenametljivo i vješto instruiira i podsjeća na sve one važne slojeve i aspekte različitih segmenata i faza europskog kulturno-društveno-umjetničkog konteksta unutar kojih se odvija i Selmanagićeva životna priča. Knjiga autorice dr. sc. Aide Abadžić Hodžić prva je, dakle, velika i cjelovita monografija o životu, stručnom i pedagoškom opusu arhitekta Selmanagića, sagledana u kontekstu vremena i prilika u kojima je djelovao. (...)

Selman Selmanagić i Bauhaus autorice dr. sc. Aide Abadžić Hodžić predstavlja izuzetno vrijedno djelo, kapitalno u svojoj domeni, koje će donesenim novim spoznajama, uvidima, interpretacijama i razvijenim tezama i valorizacijama bitno proširiti poznavanje i razumijevanje tematike arhitektonskog modernizma i Bauhausova značaja i naslijeđa, njegove recepcije u zemljama Istočnog bloka, kao i obrisa bosanskohercegovačke arhitektonske kulture u 20. stoljeću, te tako na najbolji način obogatiti kako bosanskohercegovačku, tako i širu regionalnu i europsku arhitektonsku i kulturnu scenu te pružiti pouzdani novi sloj za daljnja istraživanja te tematike i područja.

Prof. dr. sc. Sulejman Bosto

Autorica, gradeći životni i umjetnički portret Selmana Selmanagića, postupa istraživački krajnje odgovorno te vjerodostojnost vlastitih nalaza i zaključaka argumentira umjetničko-historijskim i biografskim činjenicama, situirajući priču o Selmanu Selmanagiću u umjetničko-historijski, kulturno-historijski i širi epohalni kontekst i otkrivajući jednu, zapravo impresivnu – pa ako hoćemo – i neobičnu sliku umjetničke egzistencije ovog čovjeka/umjetnika u interakciji njegovog osebujnog individualnog/osobnog umjetničkog dara i nagruća sa duhom epohe, sa životnim okolnostima, sa tendencijama i trendovima umjetnosti 20. stoljeća, sa njegovim učiteljima, suradnicima i suvremenici, sa najautoritativnijim akterima i krugovima moderne evropske umjetnosti kojima je pripadao i sa kojima je radio Selman Selmanagić, odnosno, ovdje sasvim određeno: otkriva Selmanagića kao aktera Bauhauusa kao jednog od najznačajnijih, epohalno važnih umjetničkih pokreta koncepata i praksi 20. stoljeća.

Ovo opsežno monografsko istraživanje promišljeno nadilazi puki dokumentarizam i u sebi slojevito objedinjuje nekoliko perspektiva: osim što se – izvlačeći iz sjene neopravdanog zaborava jednu tako važnu umjetničku personalnost kao što je Selman Selmanagić – fokusira na cjelinu njegovog životnog i umjetničkog puta, na njegova umjetnička i životna traganja, ova knjiga je značajna iz više razloga. Navodim samo neke:

a) Ona ima nedvojbenu vrijednost sa stajališta same povijesti umjetnosti (specifično: sa stajališta historije moderne arhitekture i dizajna), a posebno sa stajališta historije likovnih i primijenjenih umjetnosti u Bosni i Hercegovini (ukoliko se kroz život i djelo Selmana Selmanagića otvara i umjetničko-historijski i kulturno-historijski važno pitanje odnosa i veza naše, bosanskohercegovačke društvene, kulturne i umjetničke stvarnosti, naših životnih svjetova, životnih stilova i načina mišljenja i djelovanja, sa evropskom umjetničkom modernom i modernitetom uopće).

b) Ova knjiga o Selmanu Selmanagiću – ne padajući u zamku plakativne adoracije – može se razumjeti i kao ohrabrenje našeg kulturnog samorazumijevanja u kojemu nam primjer Selmana Selmanagića sugerira da bosanskohercegovački kulturni prostor ili bosanskohercegovačka umjetnička i kulturna historija (sa svim slojevima njezinog duhovnog i kulturnog pluralizma) u likovima različitih umjetničkih generacija i umjetničkih osobnosti, ima kapacitete da sudjeluje u evropskoj modernosti, u njezinim arhipelazima i ritmovima, čime se otvara prostor za (potrebnu i bitnu) raspravu o tradiciji i modernosti, o mogućnosti nadilaženja stereotipa o “centrima” i “periferijama”, o “lokalnom” i “globalnom”, ili raspravu o (antropološkom) univerzalizmu i kozmopolitizmu, čiji su najbolji svjedoci umjetnosti i umjetnici (a Selmanagić je, kako pokazuje ova knjiga, i u umjetničkom i u društvenom prostoru bio akter tog umjetničkog kozmopolitskog ideala koji je istovremeno sposoban za razumijevanje povijesne i društvene zbilje, njezinih vrednosnih poredaka i/ili protuslovlja).

Rad web portala časopisa Behar sufinanciraju:

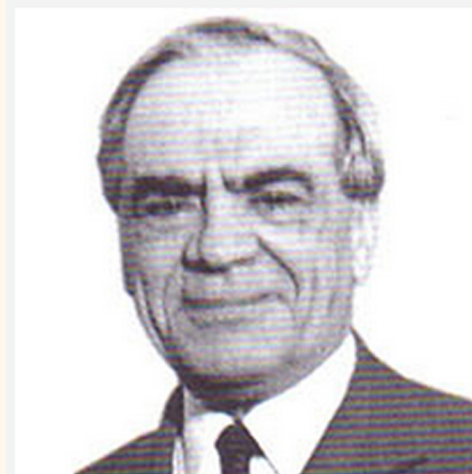
Republika
Hrvatska
Ministarstvo
kulture
Republic
of Croatia
Ministry
of Culture

REPUBLIKA HRVATSKA
Savjet za nacionalne manjine

SELMAN SELMANAGIĆ rođen je 25. 4. 1905. godine u Srebrenici, a prema nekim izvorima u Istanbulu 1904. godine, gdje je njegov otac, Alija Selmanagić, završio studij prava 1902. godine te upoznao njegovu majku, Hajriju (Hayriye) Omer Vehbi. Selmanagićev otac jedno vrijeme bio je poslanik u Skupštini Kraljevine Jugoslavije te banski vijećnik Drinske banovine. Ustrajavao je na visokom obrazovanju svoje djece i slao ih na školovanje i usavršavanje u veće centre tadašnje Kraljevine. Nakon završene stručne škole u Sarajevu (1923) i položenog ispita za majstora namještaja i stolarije na Visokoj obrtnoj školi u Ljubljani (1927), S. Selmanagić krenuo je za Berlin s namjerom usvajanja novih znanja i vještina u radu na tada najsuvremenijim stolarskim mašinama. Iznenadni susret i razgovor u vlaku, kada je prvi put čuo za naprednu školu moderne umjetnosti i dizajna Bauhaus, doveli su ga do odluke da se hrabro i odlučno uputi u ovu školu, iako nije imao nikakvu financijsku podršku niti znanje njemačkog jezika. Mies van der Rohe, Josef Albers, Wassily Kandinsky, Paul Klee, Hannes Meyer, Ludwig Hilberseimer – samo su neka od imena njegovih slavnih profesora tokom školovanja od 1929. do 1932. godine u Dessauu, u najznačajnijoj umjetničkoj školi evropske avangarde. (...)

Prof. dr. sc. AIDA ABADŽIĆ HODŽIĆ (Zagreb, 1970) diplomirala je na Filozofskom fakultetu u Zagrebu, na Odsjeku za povijest umjetnosti i Odsjeku za francuski jezik i književnost. Na istom fakultetu studirala je i dvogodišnji studij iz oblasti muzeologije. Godine 2003. magistrirala je na Odsjeku za povijest umjetnosti, na Katedri za modernu umjetnost i vizualne komunikacije Filozofskog fakulteta u Zagrebu. Godine 2008. doktorirala je na Katedri za historiju umjetnosti na Filozofskom fakultetu u Sarajevu. Predaje na Katedri za historiju umjetnosti Filozofskog fakulteta u Sarajevu i vanjska je suradnica Akademije likovnih umjetnosti u Sarajevu, na kolegijima iz umjetnosti u Bosni i i Hercegovini u 19. i 20. stoljeću te na oblasti moderne i savremene umjetnosti. Studijski je boravila i održala gostujuća predavanja na Univerzitetu "Karl Ruprecht" u Heidelbergu (2009), Univerzitetu "Karl Franz" u Grazu (2010) i na Kunsthochschule Weißensee u Berlinu (2011). Sudjelovala je u nizu međunarodnih projekata i simpozija i autorica je nekoliko značajnih likovnih monografija i stručnih knjiga te izlagačkih projekata u zemlji i inozemstvu. Godine 2007. pokrenula je i uređivala prvi bh. stručni časopis iz oblasti suvremenih vizualnih umjetnosti, likovne kritike i teorije „Vizura“: Za knjigu *Bosanskohercegovačka grafika 20. stoljeća: šezdesete i sedamdesete godine 20. stoljeća u kontekstu evropskog moderniteta i postmoderniteta (Tugra, Sarajevo, 2011)* dobitnica je nagrade za poseban doprinos umjetnosti na 23. međunarodnom sajmu knjige i učila u Sarajevu (2011) i nagrade "Hasan Kaimija" za najbolje djelo iz oblasti društvenih i humanističkih nauka (2013). Od 2011. godine, članica je AICA-e (Međunarodne asocijacije likovnih kritičara) sa sjedištem u Parizu.

Objavljeno: 9.3.2014.

PREUZIMANJE SADRŽAJA DOZVOLJENO JE ISKLJUČIVO UZ NAVOĐENJE IZVORA WWW.BEHAR.HR

Aida Abadžić Hodžić

Bauhaus

evropska avangarda

Ivan Štraus

Karin Šerman

Njemačka

Selman Selmanagić

Srebrenica

Sulejman Bosto

Ivan Štraus, Karin Šerman, Sulejman Bosto

Pročitajte i ostale članke autora: Ivan Štraus, Karin Šerman, Sulejman Bosto →